

ЛИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Доц. д-р Захарий (Жеко) Манолов Дечев

📍 Университет „Проф. д-р Асен Златаров“

Факултет по обществени науки, кабинет 213 А, к-с Славейков, гр. Бургас, 8010

☎ (+359) 888 917 9 5

✉ prkrai_bs@abv.bg

ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ

- 2018– **Академична длъжност Доцент по професионално направление 3.9. Туризъм**
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, ФОН, Катедра „Маркетинг и туризъм“;
<https://btu.bg/index.php/bg/>
- 2009– **Преподавател, висше училище**
СУ „Св. Климент Охридски“, ФНОИ, Катедра „Социална педагогика и социално дело“, София (България)
- 2010– **Преподавател, висше училище**
ШУ „Епископ Константин Преславски“, ДИКПО, Катедра „Науки за образованието“, Варна (България)
- 2012– **Ръководител образователни дейности**
Община Бургас, Ръководител програми „Краезнание“ и „Религия“, ЦПЛР (Център за подкрепа на личностното развитие), Бургас(България)
- 2008-2010 **Главен експерт "Вероизповедания"**
Община Бургас. Дирекция „Култура, маркетинг и връзки с обществеността“, Бургас (България)
- 2017– **Лицензиран туристически екскурзовод**
Вписан в списъка на правоспособните екскурзоводи под № Е-01206 в НТР към МТ със заповед Т-РД-15.10214.09.2017.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

- 2017 **Магистър „Културен туризъм“** Ниво 7 по ЕКР
СУ „Св. Климент Охридски“, ГГФ, Катедра „География на туризма“, София (България)
- 2007 **Доктор** Ниво 8 по ЕКР
СУ „Св. Климент Охридски“, СНС по педагогика при ВАК, София (България)

ПРЕПОДАВАНИ
ДИСЦИПЛИНИ

Факултет по обществени науки

Етика в туризма, ОКС „Проф. бакалавър“
География на туризма, ОКС „Бакалавър“
Екскурзоводство, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“
Анимация в туризма, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“
Туристически ресурси, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“
Мениджмънт на специални събития, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“
Методика на научните изследвания, ОКС „Магистър“
Консултативен мениджмънт в туризма, ОКС „Магистър“
Планиране на туристически маршрути, ОКС „Магистър“
География и култура на световните туристически центрове, ОКС „Магистър“
Световни туристически ресурси и дестинации, ОКС „Магистър“
Туристическо странознание, ОКС „Магистър“
Туристическо краезнание, ОКС „Магистър“

НАУЧНА
ДЕЙНОСТ

Списък публикации

1. Дечев, З. **Методология на научното изследване в туризма**. УИ „Св. Климент Охридски“. София. 2022. ISBN 978-954-07-5549-6; с. 312
2. Дечев, З. **Оказване на първа допсихологическа помощ при екстремални ситуации за екскурзоводи в туризма**. Изд. „Либрум“. София. 2022. ISBN 978-619-7690-02-6; с. 216
3. Дечев, З. **Увод в културата на безопасност и защита при бедствия за екскурзоводи в туризма**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022. ISBN 978-619-7559-18-7; с. 158
4. Дечев, З. **Дидактика на краезнанието за предучилищното и училищното образование**. Изд. „Либрум“. Бургас. 2021. ISBN 978-619-91095-9-5; с. 220
5. Дечев, З. **Увод в туристическото екскурзоводство**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2015. ISBN 978-619-7123-35-7; 224 с.
6. Дечев, З. **Теоретични проблеми на туристическото екскурзоводство**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2014. ISBN 978-619-7123-11-1; 230 с.
7. Дечев, З. **Екскурзоводски длъжности в туризма**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2014. ISBN 978-619-7123-10-4; 144 с.
8. Дечев, З. **Туристическо краезнание**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2014. ISBN 978-619-7123-08-1; 264 с.
9. Дечев, З. **Помагало по методика на екскурзоводската беседа**. Изд. „Librum“. София. 2024.; 236 с.
10. Дечев, З., Т. Иванова, Р. Райкова, М. Царева, Г. Иванов и др. **Религиозен туризъм. Туристически маршрути на България**. Изд. „Либрум“. София. 2023. ISBN 978-619-7690-10-1; с. 152
11. Дечев, З., Ил. Митев, Ил. Димитрова и др. **Природа, архитектура, етнография... мистика. Туристически маршрути**. Изд. „Либрум“. София. 2022. ISBN 978-619-91934-4-0; с. 74
12. Дечев, З. **Култура на безопасност и защита при бедствия за екскурзоводи в туризма**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022. ISBN 978-619-7559-19-4; с. 304
13. Дечев, З. **Помагало за семинарни упражнения по туристическо екскурзоводство**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2015. ISBN 978-619-7123-36-4; 140 с.
14. Дечев, З. **Технология за разработване на курсова работа по туристическо екскурзоводство**. Изд. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2014. ISBN 978-619-7123-09-8; 68 с.

2023 г.

1. Дечев, З. **Методически ракурси при разработване на заключителната екскурзоводска беседа, провеждана по време на туристическата екскурзия.** – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 19. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2023., с. 31-36; ISSN:13126121
2. Дечев, З. **Приложение на рекламния видеофилм като аудио-визуално методическо средство в екскурзоводската беседа.** – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 19. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2023., с. 37-42; ISSN:13126121
3. Дечев, З. **Същност и форми на религиозния туризъм.** – Сб. с доклади „Образование, география и културен туризъм“. Научна конференция в чест на 60-годишнината на проф. д.н. Стела Дерменджиева. 06. март 2022 г. УИ „Св. св. Кирил и Методий“. Велико Търново. 2023., с. 919-927; ISBN 978-619-208-341
4. Радойнова, Д., З. Дечев. **Туристическият потенциал на православните религиозни феномени в град Поморие.** – В: Туризъм, образование, бизнес. Сб. с доклади от международна научна конференция, организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 06-07 октомври 2023 г. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2023., с. 18-21; ISSN 2738-893X
5. Дечев, З., Д. Радойнова. **Православните свети места като туристически ресурси: теоретични и практически аспекти.** – В: Туризъм, образование, бизнес. Сб. с доклади от международна научна конференция, организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 06-07 октомври 2023 г. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2023., с. 22-28; ISSN 2738-893X
6. Дечев, З. **Теоретични специфики на видовете сравнително екскурзоводско изследване в туризма.** – В: Сб. с доклади от научна конференция „Съвременният туризъм – преосмисляне на възможности и модели за развитие“, посветена на 60 години от създаването на Колеж по туризъм при Икономически университет-Варна 29-30. 09. 2023 г. Изд. „Наука и икономика“. Варна. 2023., с. 454-464; ISBN 978-954-21-1161-0
7. Дечев, З. **Класификация на методическите информационни средства в методиката на екскурзоводската беседа.** – В: Развитие на българската и европейската икономика – предизвикателства и възможности. Том 7. Сборник с научни изследвания от годишната конференция на Стопанския факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ проведена на 26. 05. 2023 г. във Велико Търново. УИ „Св. Св. Кирил и Методий“. Велико Търново. 2023., с. 240-246; ISSN 2603-4093
8. Дечев, З. **Предварителна подготовка за гласова изява на екскурзовода.** PRELIMINARY PREPARATION FOR A TOUR GUIDE SPEECH. Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 62, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2023., с. 20-26; ISSN 1311-3321 (print); ISSN 2535-1028 (CD-ROM); ISSN 2603-4123 (on-line)
9. Дечев, З. **Специализираната говорна подготовка на бъдещите екскурзоводи.** Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 62, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2023., с. 44-50; ISSN 1311-3321 (print); ISSN 2535-1028 (CD-ROM); ISSN 2603-4123 (on-line)
10. Mihaleva Hr., Dechev Z., Atanasova Sv., Nikolaeva T. **Psycho-social aspects of the price in the Bulgarian context.** 23rd International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM 2023, SCOPUS (под печат)

2022 г.

1. Дечев, З. **Класификация на научните изследвания в областта на туризма.** – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 18. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022., с. 36-43; ISSN:13126121
2. Дечев, З. **Методологична култура на изследователя-туризмолог.** – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 18. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022., с. 105-109; ISSN:13126121
3. Дечев, З. Д. Радойнова, **Виненият туризъм в поморийски регион – стара слава и нови хоризонти.** – В: Сб. с доклади „Туризъм, образование, бизнес“. Международна научна конференция организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 07-08 октомври 2022 г. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022., с. 24-31; ISSN 2738-893X
4. Радойнова, Д., З. Дечев. **Стари и нови употреби на виното в културата на Поморие.** – В: Сб. с доклади „Туризъм, образование, бизнес“. Международна научна конференция организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 07-08 октомври 2022 г. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2022., с. 18-23; ISSN 2738-893X
5. Дечев, З. **Психологически аспекти на професионално-личностната насоченост на бъдещия екскурзовод в сферата на туристическото екскурзоводство.** Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 61, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2022., с. 13-19; ISSN 1311-3321 (print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)
6. Дечев, З. **Психологическа характерност на професионално-личностното формиране, развитие и усъвършенстване на екскурзовода.** Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 61, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2022., с. 29-34; ISSN 1311-3321

(print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)

7. Дечев, З. Психологически закономерности, оказващи влияние върху личността и професионалното израстване на екскурзовода. Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 61, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2022., с. 53-58; ISSN 1311-3321 (print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)

8. Дечев, З. Черноморският град Созопол с променено име през османския период. – В: Научна конференция „Морето – граница или врата. Черно море – зона на мир и сътрудничество.“. Издателство „Бряг“. Бургас. 2022., с. 63-67; ISBN 978-954-8752-41-1

9. Дечев, З. Созопол в началния период на османското нашествие на Балканите (средата на XIV в.). – В: Научна конференция „Морето – граница или врата. Черно море – зона на мир и сътрудничество.“. Издателство „Бряг“. Бургас. 2022., с. 56-62; ISBN 978-954-8752-41-1

10. Дечев, З. Специфика на основните понятия в културата на безопасност и защита на населението при бедствия. THIRD SCIENTIFIC CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION "GEOGRAPHY, REGIONAL DEVELOPMENT AND TOURISM" 03-05 DECEMBER 2021. Konstantin preslavsky - University of Shumen. Faculty of natural science. Department of geography, regional development and tourism. SocioBrains, Journal, Publisher: Smart ideas – Wise decisions, Ltd., Sofia, Bulgaria. SocioBrains, Journal, Publisher: Smart ideas – Wise decisions, Ltd., Sofia, Bulgaria. Issue 90, Februari 2022., s. 439-445; ISSN 2367-5721; http://sociobrain.com/website/w1465/file/repository/20._Zahariy_Dechev.pdf

2021 г.

1. Дечев, З. Созополската епархия през Османския период. – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 16. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2021., с. 109-116; ISSN:13126121

2. Дечев, З. Възрожденският храм „Св. Зосим Созополски“ в град Созопол. – В: Академично списание „Управление и образование. Мениджмънт, маркетинг, туризъм“. Т. 16. Кн. 2. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2021., с. 117-121; ISSN:13126121

3. Дечев, З. Професионална компетентност на екскурзовода за първоначални действия и овладяване на екстремалната ситуация. – В: Сб. с доклади „Туризм, образование, бизнес“. Международна научна конференция организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 29-30 октомври 2021 г. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Бургас. 2021., с. 82-87; ISSN 2738-893X

4. Дечев, З. Значимост на оказваната първа допсихологическа помощ от екскурзовода при появата на психичните състояния страх и паника в екстремална ситуация. Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 60, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2021., с. 58-64; ISSN 1311-3321 (print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)

5. Дечев, З. Стресът в екстремалната ситуация и оказването на първа допсихологическа подкрепа от екскурзовода на пострадали. Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 60, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2021., с. 45-50; ISSN 1311-3321 (print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)

6. Дечев, З. Психологически проблеми при защита на личността при екстремални ситуации. Научни трудове. Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Том 60, серия 11.1. Филиал-Силистра. Русе. 2021., с. 30-37; ISSN 1311-3321 (print) ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line)

2020 г.

1. Дечев, З. Почетното удостоверение на православния християнски поклонник като духовна награда. – В: Сб. доклади „Награди и награждаване в традиционния и актуалния фолклор“. Научни четения по хуманитаристика в рамките на МФФ – Бургас, 2019, посветени на 20-годишнината от учредяването на наградата „Нестинарка“. Изд. „Флат“. Бургас. 2020., с. 34-38; ISBN: 978-619-7125-72-6

2. Дечев, З. Въздигане на созополската епископия в митрополия. – В: Сб. Управление и образование. Кн. 2. Т. 16. (2), Бургас. 2020., с. 54-60; ISSN:13126121

3. Дечев, З. Великолепното археологическо наследство на старата епископска базилика „Св. Йоан“ в Созопол – православен ареал в туристическите маршрути за религиозен туризъм. – В: Сб. Управление и образование. Кн. 2. Т. 16. (2), Бургас. 2020., с. 61-65; ISSN:13126121

4. Дечев, З. Няколко аргумента за изучаване на учебната дисциплина „Защита на населението при бедствия“ от студентите – бъдещи екскурзоводи. – В: Сб. доклади от научна конференция „Туризм, образование, бизнес“. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Колеж по туризъм. Бургас. 2020., с. 55-59; ISBN: 978-619-7125-74-0

5. Дечев, З. Лидерският статус на екскурзовода в екскурзоводската група. Научни трудове Том 59. Серия 11.1 Русенски Университет „Ангел Кънчев“. Русе. 2020., с. 117-122; ISSN: 2603-4123; <http://conf.uni-ruse.bg/bg/docs/cp20/11.1/11.1-20.pdf>

6. Дечев, З. Психологически акценти за лидерството на екскурзовода в туристическото екскурзоводство. Научни трудове Том 59. Серия 11.1 Русенски Университет „Ангел

Кънчев“. Русе. 2020., с. 139-144; ISSN: 2603-4123; <http://conf.uniruse.bg/bg/docs/cp20/11.1/11.1-26.pdf>

7. Дечев, З. Православното историческо наследство на созополския остров „Св. св. Кирик и Юлита“ вплетено в градския религиозен туризъм. THIRD SCIENTIFIC CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION "GEOGRAPHY, REGIONAL DEVELOPMENT AND TOURISM" 27-29 NOVEMBER 2020. Konstantin preslavsky - University of Shumen. Faculty of natural science. Department of geography, regional development and tourism. SocioBrains, Journal, Publisher: Smart ideas – Wise decisions, Ltd., Sofia, Bulgaria. Issue 78, Februari 2021., s. 500-508; ISSN 2367-5721;

[http://sociobrain.com/bg/top/issues/Issue+78%2C+February+2021/;](http://sociobrain.com/bg/top/issues/Issue+78%2C+February+2021/)

http://sociobrain.com/website/w1465/file/repository/16._Zachariy_Dechev.pdf

8. Дечев, З. Теоретични ориентири на сравнителното екскурзоводско изследване в туризма. – В: Сб. с доклади от международна конференция „Туризъм и свързаност“ 30-31. 10. 2020 г. Изд. „Наука и икономика“. Икономически университет – Варна. 2020., с. 59-64; <https://ue-varna.bg/bg/p/8551/konferentsia-turizam-i-svarzanost/informatsia>

2019 г.

1. Дечев, З. Късносредновековният православен храм „Успение на Пресвета Богородица“ в Созопол. – В: Сб. Управление и образование. Кн. 2. Т. 15. (2), Бургас. 2019., с. 218-224; ISSN: 13126121

2. Дечев, З. Православният храм „Св. Вмчк. Георги Победоносец“ и възможностите за развитие на черноморския религиозен туризъм в дестинация Созопол. – В: Сб. Управление и образование. Кн. 2. Т. 15. (2), Бургас. 2019., с. 225-232; ISSN: 13126121

ДОПЪЛНИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ

- Проекти**
- 2014 г. – **Ключов експерт** по Обособена позиция №1 „Избор на изпълнител на интерпретации и образователни програми“ и Обособена позиция №2 „Избор за разработване на планове за управление на защитени територии“ по проект „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие на НП РИЛА“ по оперативна програма: „Околна среда 2007-2013“. София. 07.08.2014г.
- 2014 – **Експерт** „Методика на обучението“ по проект № DIR 5113325-18-116 „Устойчиво управление на Национален парк Рила I-ва фаза“. Разработка на методически комплект за обучение на учители и обучители и обучение на целевата група
- 2016 г. **Обучител и експерт** „Методика на обучението“ по проект "Мрежа от сигурни училища" 2016 по Програма Interreg V-ARумъния-България. Белградчик. 09. 2016 г.
- 2019 г. **Проект** - „**Трансгранично религиозно наследство**“, **проектен код: ROBG-509**. Автор на разработена Стратегия, предлагаща нова трансгранична туристическа дестинация - религиозен туризъм в трансграничния регион България - Румъния, във връзка с реализацията на проект „Трансгранично религиозно наследство“, съфинансиран от Европейския Съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие в рамките на Програмата Interreg V-A Румъния- България.
- 2020- **Обучител** по проект „Споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в регион Бургас“, на Национална асоциация „Българско Черноморие“, „Организация и изпълнение на регионална информационна кампания в регион Бургас“, в рамките на проект BG16M1OP002-3.019-0017 финансиран по оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ съфинансирана от Европейски фонд за регионално развитие на Европейския съюз.
- 2021 - **Обучител** за изграждане на капацитет на представители на туристическата индустрия по проект „Развитие на устойчив културен туризъм в Черноморския басейн“, код на проекта: BSB 117, ДБФП от ЕФРР/ЕИС № 100708/05.09.2018г, финансиран от Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014-2020“.
- 2022 г. **Обучител** - специализиран проект с название „Културни разходки по света и у нас по стъпките на историческото наследство“, Фондация „Състрадание Алцхаймер България“ подкрепен от фонд „Нашите родители“ на Фондация „VCause“.
- 2023 г. **Обучител** - специализиран проект с название „Културни разходки по света и у нас по стъпките на историческото наследство“, Фондация „Състрадание Алцхаймер България“ подкрепен от фонд „Нашите родители“ на Фондация „VCause“.

Членства

- 2017 - **Член на Българската асоциация на експертите в туризма**. БАЕТ.
- 2014-2019 Основател, учредител и зам.-председател на Югоизточен съюз на екскурзоводите „Ваня Райкова“ - Бургас.
- 2005 - **Член на Съюза на учените в България**, секция „Педагогика и психология“ - София.
- 2001 - **Член на Съюза на краеведите в България**.
- 2008 - **Председател на дружеството на краеведите** „Г. п.Аянов“ - гр.Бургас.
- 1998 - **Член на СБУ** (Синдикат на българските учители) към КНСБ.